

Bayer Zsolt

Értekezés a vadászatról 2. rész

Az eltelt tíz évben jelentősen nőtt a hazai nagyvadállomány és a terítékre került vadak száma

Jómagam hat éves koromban határoztam el, hogy vadász leszek, ebben a fő bűnös Kittenberger Kálmán éppúgy, mint Fekete István vagy éppen Karl May, vagyis gyermekkorom első olvasmányai. Ehhez képest ötven is elmúltam, amikor lettem a vadászvizsgámat, s azóta szenvedélyesen vadászom, többek között Semjén Zsolttal, aki első gimnazista korunk óta a barátom, ha valaki még nem tudná.

Ha megengedik, nem térek ki most a vadászat ethoszára, nagyszerűségére, tradíciójára, Kittenberger, Fekete István vagy éppen Széchenyi Zsigmond csodájára, az elejtett vad fenségességére és szakralitására, a vadászat és a vadvédelem, természetvédelem magától értetődő összetartozására. Ellenben el kell mondanom a kedves olvasónak, engem annyira beszipantott mindez, hogy vényülő fejlel beiratkoztam az Esterházy Károly Egyetem Agrártudományi és Vidékfejlesztési Karának (EKE AVK) vadgazda mérnöki

Gímszarvasállományunk a 2009-es 87 100-ról 2019-re 114 500-ra gyarapodott, miközben a kilőtt példányok száma a 2009-es 39 300-ról 2018-ra 65 ezerre nőtt. És ez az összes nagyvadunk esetében így történt, a vaddisznóállomány kivétel, ahol 2018-ig szintén töretlen a növekedés, ám az afrikai sertéspestis miatt azóta az állomány tudatos és lehetőség szerint szervezett irtása zajlik, lévén nincs más védekezési mód. Éppen ellenkező tendencia figyelhető meg az apróvadállomány területén, ahol mind az állomány, mind a kilőtt példányok száma csökken

szakára, sikeresen abszolváltam az első évet, hátravan még két és fél, amelynek végén tehát vadgazda mérnök leszek s mint ilyen, hivatalos vadász is egyben. Még rengeteg tanulnivalóm van, de talán még kicsit többet tudok erről az egészről, mint például a Tóta Winding, amivel persze nem tettem magásra a lécezt. S ha a vadászat ethoszáról nem is, de néhány adatról mégis beszámolok önöknek, már csak a vadászati világhiállítás hasznosága, értelme, megtérülése miatt is.

Vessünk egy pillantást először a vadászati turizmus jelentőségére.

Ehhez hívjuk segítségül a Szegei Tudományegyetem Mezőgazdasági Kar Állattudományi és Vadgazdálkodási Intézetének Vadászatszervezési, vadászati turizmus, vadászetika című egyetemi jegyzetét (irta/szerkesztette: dr. Barta Tamás). Ebben egyebek mellett a következőket olvashatjuk: „A turizmus egyik speciálisnak tekinthető területére a vadászati turizmus, olyan utazás, ahol a fő cél a vadászat, a hobbiturizmus kategóriába sorolható. Befolyással van rá a gazdasági viszonyok fejlettsége, a közlekedési lehetőségek, továbbá a vadászok számának alakulása. A vad óvása, életének fízletében tartása mellett a vadászok fő motívációja a vad megfigyelése, az élményszerzés, amelyhez nem mindig, de hozzátartozik a vad elejtése is. Eközben mind a külföldi, mind a belső vadászok a hagyományos értelemben vett turisztikai szolgáltatásokat is igénybe veszik. Annak ellenére, hogy csak kis szegmensét adja az általános turisztikai bevételeknek, jelentősége nem elhanyagolható. Egyrészt az exkluzív igények kielégítésével hazánk idegenforgalmi kínálatának sokszínű-

ségét bővíti, másrészt a vadászok az ország egész területére érkeznek, nem csak egy-egy ismertebb településre.”

Mindéhez talán nem kell semmit hozzáfűzni. Olvassuk tovább a doktor úr jegyzetét, „Magyarországon a vadászturizmus több mint százéves hagyománnyal rendelkezik. Jó piacképességű turisztikai terméknek minősültek a magyar vadászatok az elmúlt ötven évben. A magyar vadászati lehetőségek kiemelkedők Európában, és a vendégvadászok fogadásának megfelelő színvonalú körülményei is adóttak. Ez betudható annak, hogy a szocializmus éveiben a vadászterületek – a vendéglátói infrastruktúra, hotelek, panziók, éttermek hiánya miatt – kénytelenek voltak kiépíteni a vadászot házi szolgáltatások körét, s ez ma is előnyt jelent a környező országok ajánlataihoz képest. Ezekben a hazákban a vadászterületek kevésbé érzik a bérvadász a vendég mivoltát (Feiszt, 2007). Külföldi bérvadászok először 1957-ben jöttek hazánkba. Napjainkban évente mintegy 25-26 ezer külföldi vadász hódol szenvedélyének és tölti el szabadidejét hazánkban, emellett egyre nagyobbak a hazai igények.”

25-26 ezer külföldi vadász évente – azért ez nem elhanyagolható szám. S vajon mennyi pénz hagyunk nálunk? A jegyzetben erről is találunk adatot: „A vadászati turizmusban nyújtott szolgáltatások árait a vadászati irodák vagy az állami erdő- és vadgazdaságok árjegyzékai tartalmazzák, amelyek egy vadászati szezonra készülnek. A vendég számlája három részből tevődik össze. Az egyik a lelőési díj, amely az elejtett vad (vagy trófeája) minőségétől és mennyiségétől függ. A másik összetevője a vadászati, a harmadik pedig az egyéb szolgáltatások díja. Manapság bevált szokás, hogy a vadászatszervező iroda a vendég, illetve vendégkör igényeinek megfelelő programcsomagot készít, amely tartalmazza az alapvető vagy általánosabb igénybe vett szolgáltatásokat. [...] Attól függően, hogy az adott szolgáltatáshalmazból a külföldi vadász mit vesz igénybe, egy átlagos, 3 vadásznapot tartalmazó programcsomag díja 300 és 1000 euró között változhat.”

Tapasztalataim szerint ez inkább a felső, ezereurós határ felé tendál, ami évi 25-26 ezer vadász esetében nem kevés összeg (közel tízmilliárd forint!).

Mind ezen túl Barta doktor úr jegyzetéből ezt is megtudhatjuk: „A vadászutristák fajlagos költsége magas, az átlagos turista nálunknál sokkal többet is hajlandóak az országban elkölteni (135 euró/fő/nap helyett 2800 euró/fő/nap) (Vajdics, 2003). Itt-tartózkodások alatt gyakran komplex szolgáltatásokat vesznek igénybe. Sokszor presztizsok miatt is költenek. A vendégek döntő többsége konvertibilis valutával fizet. A vendégeknek csupán 1%-a nő (Vajdics, 2003). Életkorukat tekintve zömmel 40-70 év közöttiek (Gerecz, 2004). A vendégek átlagos itt-tartózkodási ideje néhány nap (3-5 vendégéjszaka), ami eléri az országos átlagot. Ennek meghosszabbítását célul kell kitűznünk. Idegenforgalmi és egyéb programokkal, valamint a vakációs turizmus motívumaival bármikor kiegészíthető. Reklám- és propagandahordozó szerepe nem elhanyagolható. A külföldi működőtöke-beruházások jelentős részét olyan emberek tették, akik korábban Magyarországon vadásztak, így került kecskeresésbe az ország. Mindezeknek köszönhetően a vadászati turizmus a gazdaság egészét élénkíti, termelési, foglalkoztatási és jövedelmi multiplikátor hatása számottevő.”

Nos, nagyjából ezek a vadászati turizmus fontos elemei. Ezek a számok, amelyek segítenek az éhező gyerekek etetésében. S persze ma azt a világot éljük, amikor gyakorlatilag minden (éhező) gyerek ingyen jut hozzá napi háromszori étkezéshez és ingyen jut hozzá a tankönyvekhez, szemben a „nincsen ingyenesek” világával, amikor mindez nem létezik, de legalább a tankönyvekből egy hajdani belfüggetlen családja gyarapodott szépen.

S ha már a vadászat és a vadászati turizmus nemzetgazdasági jelentőségét taglaljuk, ne feledkezzünk meg vetni egy pillantást a hazai trófeáákra. Néhány kiemelkedő hazai vadászterület árait megvizsgálva a következőket látjuk.

A Gyulaj Vadászati és Erdészeti Zrt. árai a következők, egy dámbika elejtési ára trófeatömeg szerint, vadászati idején október 1-jétől február 29-ig:

1. agancsú (csapos)/max. 1 kg:	150
2. agancsú/max. 2 kg:	400
2,00-2,49 kg:	700
2,50:	800 + 12/10 g
3,00:	1400 + 13/10 g
3,50:	2050 + 26/10 g
4,00:	3350 + 70/10 g
4,50:	6850 + 85/10 g

Vagyis egy négy és fél kiló feletti dámbika trófeája hárommillió forint feletti összegbe kerül Gyulajon.

Ugyanitt a gimbika trófeáirai így alakulnak: elejtési ár trófeatömeg szerint, vadászati idején szeptember 1-jétől január 31-ig:

-2,99:	500
3,00:	500 + 2/10 g
4,00:	700 + 4/10 g
5,00:	1100 + 6/10 g
6,00:	1700 + 9/10 g
7,00:	2600 + 13/10 g
8,00:	3900 + 15/10 g
9,00:	5400 + 23/10 g
10,00:	7700 + 44/10 g

Ezek bizony csillagászati összegek. De például az egyik legjobb hazai gímszarvas-vadászati helyen, Gemencen ennél is magasabbak az árak!

Gímszarvasbika, trófeasúly 10 grammonként:

csapos: 150 euró, 3,50 kg-ig 300 euró
3,51 kg-tól 700 euró
5,00 kg-tól 1000 euró + 6 euró
6,00 kg-tól 1600 euró + 8,5 euró
7,00 kg-tól 2450 euró + 9,5 euró
8,00 kg-tól 3400 euró + 13,5 euró
9,00 kg-tól 4750 euró + 29 euró
10,00 kg-tól 7650 euró + 35 euró
10,50 kg-tól 9400 euró + 55 euró
11,00 kg-tól 12 150 euró + 60 euró

Mind ezek ismeretében pedig még egy kérdést kell tisztáznunk: vajon a magas bevétel érdekében és a külföldi, valamint egyre növekvő hazai vadászati igények érdekében feladodunk az európai viszonylatban is kiemelkedő magyarországi vadállományt? Magyarán: a pénz felülírja a vad- és természetvédelmet?

Ez a kérdés nyilván a legfontosabb, különösen egy laikus, de még inkább egy Tóta W.-féle vadász- és vadásztagyűlölő számára. Éppen

Megnevezés 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019
Vadállomány, ezer db (február)

Nagyvad																			
gímszarvas	87,1	92,6	94,1	96,5	101,6	102,1	101,4	99,8	101,5	111,5	114,5								
dámszarvas	26,7	30,0	30,5	33,2	32,7	35,1	33,8	33,7	34,7	35,6	39,4								
őz	349,6	366,6	355,7	365,6	375,1	370,6	359,2	357,3	361,5	381,6	385,8								
muflon	10,5	11,0	11,5	12,3	13,2	12,6	11,9	12,1	10,8	13,3	13,0								
vaddisznó	99,3	106,7	105,8	109,8	120,2	105,2	105,7	101,7	102,6	105,2	95,9								

Apróvad																			
mezel nyúl	523,8	538,7	454,5	497,2	480,0	445,6	461,0	414,5	387,6	381,7	401,3								
facán	795,4	761,7	612,8	678,8	611,2	560,1	630,4	581,5	558,8	556,2	580,7								
fogoly	3,6	3,2	2,4	2,8	2,2	1,7	1,6	1,4	1,2	1,1	1,1								

Kilőtt vad, ezer darab, nagyvad																			
gímszarvas	39,3	41,1	47,7	47,7	53,1	53,7	53,6	55,1	58,1	65,0	...								
dámszarvas	10,5	10,8	11,7	10,1	12,3	13,9	11,6	14,3	13,7	15,9	...								
őz	89,8	88,6	93,1	96,3	100,4	111,5	114,5	113,7	113,6	119,3	...								
muflon	3,1	3,4	3,5	3,4	3,2	4,1	3,3	3,6	3,6	4,4	...								
vaddisznó	111,2	112,4	128,9	144,7	128,4	135,8	125,6	143,1	158,1	148,0	...								

Apróvad																			
mezel nyúl	106,8	78,8	98,9	85,1	76,5	84,7	69,1	62,8	54,7	56,6	...								
facán	377,7	306,5	375	328,6	331,4	399,4	369,8	382	378,5	422,4	...								
fogoly	3,8	2,2	2,2	2,8	1,5	3,2	2,4	3,7	2,7	2,6	...								